זה יסוד אמה רוחב 10 זה סובב וגבולה אל

שפתה סביב זרת האחד אלו יו קרנות זה גב

המזבח יו זה מזבח הזהב ר' מאיר סבר יו זהו

באמה בת חמשה הא כל אמות כלים באמה

בת שש ורבי יהודה סבר כזה יהו כל אמות

ס כלים קא סלקא יו דעתך מיסוד ועד סובב יו

באמה בת ה' בגובה ומאי חיק האמה ואמה

רוחב הכי קא אמר מחיק האמה ועד יו רוחב

באמה בת חמשה גובה אהמזבח כמה הוי

עשר אמות בשית בני חמשה חמשה וארבעי

בני שיתא שיתא מזבח כמה הוי חמשין

וארבעה פלגיה דמזבח כמה הוי עשרים

ושבעה מקרנות ועד סובב כמה הוי עשרים

וארבעה כמה בציר לפלגיה דמזבח תלתא

יותגן באמצע כדי מקרא חוגרו באמצע כדי סותגן באמצע כדי

נ) וחטאת בהמה לו פרשה ג.

מטאם העוף ויקרא דבורא דחובא פרק יח, עולם העוף ויקרא פרשה

ז. עולת בהמה ויחרת דבורת

דחובא פרה טו. ם) וחטאת בהמה

נג. חטאת העוף סד: עולת העוף סה. עולת בהמה י:], ע) [י"ג מחתון, ע) נ"א בזוטרתא, וסוחטן, מ) מדורא. ז"ק,

מוסף רש"י

וחיק האמה. נמדד באמות קטנות וכן אמה רוחב וכן גבולו על שפתו זרת האחד וזה גב

על שפמו זרת האחד וה גג המוצר וה גג המוצר באו במפון זרת האמה זה הסוד. חיק האמה זה יסוד. חיק על שם שבוא מיקויו של הוצ מל מוצר באו את הוצ הוצ הוצ המוצר באו להם על את החלד במיצר זרת האחד ורת שמא מחלוטיות רחבו של קרן מודד ורת שמא מוא מוצר או היו או הי

זרת שהוח חני חתה נכנ רוח דהוי אמה על אמה (שם). זה גב המזבח. כלומר באמה קטנה זו נמדד האמה של מזבח

הוהב דכתיב ביה אתה ארכו

ואמה רחבו. (שמות ל) ובמסכת

מחמה רחבה, נשמות ל) ובמסכם מתמוח בפרק שתי הלחם מפרש מת מנחות בפרק שתי הלחם מפרש הקדח לחמה יסוד הקחמרי בקטנה לאו ברוחב כניסח היחוד אלה בנוכם בעלייתו, דאחר מר עלה אחם וכניס אתה זהו יסוד אבל רחב משה זהו יסוד אבל רחב משה מתוב ביינסה דולה בחומה מעובר ביינסה דולה החומה מעובר ביינסה דולה היות העובר ביינסה דולה ביינסה דולה ביינסה דולה היות העובר ביינסה דולה ביינסה דולה ביינסה ביינסה

סובב כניסה דילה באמה קטנה

לא ה' אמות של עליית גובהה

באמה קטנה כדתנן עלה חמש

וכנס אמה זה הסובב וקרנות לא שנא גובהן ולא שנא רוחבן

מלא שעלה אמה. וחזרו והביאו

וחיק האמה. כלומר סבאלו אמות אני אומר שיהו בנות חמש: א) שירובין ד., ב) מדום פ"ג מ"א

יהיב כו'. כיון דפלגיה דמובח אינו נמוך מן הסובב ברן אלא שלשה טפחים כי עביד אמה למטה מרגליו אפילו

שנה וניסן ולם שנה רוחפן כל מה לחסוק כל מה קטרה, עשירובין ד. ועי בשר בה המצע. חוגרו למוכה כלמלע עשד בהברה שם, הוגדי עולה בכבש. לפי שנששים למשל בכבש. לפי שנששים למעלה כידלפיון במנתה בא לו לקרן בדומית מזרחית. כדלמתן בדומית מדרוית. כדלמתן שקריכה למית מדשן וובבדיל. בקו סימנין כדיליף בהכל שוחטין (חולין דף כא:) ערפה. גובה הראש מול ערפה למטה לצד האגפים מול הרואה את באמה בת חמש קא יהיב עליונים שני טפחים למטה מן החוט: אלא. כולה עשר אמות דגובה כהן באמה בת סעורף (חבחים מד.). ומבדיל. במי פיימניון ולה מכולה מסיים למיימניון ולה מכולה מסיים לכיים לה במיים לה במיים לה במיים לה במיים להיים במיים לה במיים מכולם מכול ששה וכי קתני באמה בת חמש באמות דכניסה. יסוד וסובב ועובי הקרנות קרי בו] כניסה שכונס באורך ורוחב: בנין המובח כמה הוי. גובהו דמובח הכפורת אלא חיק האמה בגובהה אמה רוחב כניסה גבולה אל שפתה סביב יו שיתין פושכי דהה כל המות הגובה באמה בת ששה בין ולמטה מרגליו הארץ כעין איישטר"א וגובהו אמה ומילאוהו סיד וקוניא חפת אפילו אמה אחת באמה בת חמש כשרה דהוי טפח למעלה מן החוט: **נמלא שלשים על שלשים.** דמכל לד ממעט אמה והיינו ב' באורך ב' ברוחב בהן לי אמות ושני טפחים הוי: נמלא בין קרן לקרן עשרים וששה עשרים ושבעה הוו. דהנך שש אמות דאימעיט לא הוו אלא חמש באתת בת שש בשן: **מקום הילוך רגלי הכהנים אמה.** סביב לפנים מן הקרנות כשהולכין לפדר המערכה והאברים נמצא כ"ד. מקום המערכה כ"ה על כ"הל] . דהם אמה דהילוך ודאי בת ששה הואי לאן דהא לא כתיב בקרא ומיהו כ"ה מיהא הוו: והאריאל. המקום המערכה שבאמצע י"ב אמה על י"ב אמה דהיינו כ"ד על כ"ד לב! וחרא ליכא למימר לא דק: וכי **מימא מעיקרא.** כשעשו המובח ל"ב על ל"ב לג! ומדדו מאותן ל"ב שים אמות באמה בם חמש והנך שים לא הוו אלא חמש באמה בם ששה ובלרא לה חדא אמות באמה בם חמש והנך שים לא חוו אלא חמש באמה בם ששה ובלרא לה חדא אמות באמה בם חמש והנך שים לא חוו אלא חמש באמה במ לרלפה דרך שני נקבים שהיו באחת הזויות וכשנתמלא מלבן אמות דכניסה ג' לכל לד באמה בת חמש דהוי חמש אמות גדולות לא פש להו אלא כ"ו על כ"ו לד] הוי בין קרן לקרן: אם כן. דמעיקרא לא הוה זה נמצא שעלה חמש מן היסוד מובח אלה ל"א על ל"א רווחא לה עזרה יותר ממה ששנינו: דפגן כל העזרה. בין חצר להן והיכל: היסה קפ"ז על קל"ה. ואם כן הוו ליה בין אולם ומעלה הרי שש מן הארך, חזרו והביאו מלבן שהוא כ״ח על כ״ח ולמזבח כ"ג אמות או מקום הדריסה כ"ג: לי] היכל מאה אמה. עם בית קדשי הקדשים: י"א לין אמה (חלר) אחורי הכפורת. וכשהיו ישראל מרובין בעורה היו נמשכין מהם לשם כדאמרינן ביומא (דף כא): אלא חיק האמה בגובהה. אותה אמה שמן הרצפה ועד היסוד באמה בת חמש: ואמה רוחב רוחב כניסה. כניסה דסובב באמה בת חמש אבל כניסה דיסוד באמה בינוני: גבולה לחו על שפחה סביב. לשו דגבהו דקרן באמה בת ה':

הסובב שבה מקום הילון לבהנים סביר למוגה שבאין להקטיר ולתמן דמים והיינו דקאמר עלה אחה וכנס את היה יש כוף ש האל אמה זה הסובב עלה שלש זה מקום הקרטות וכיי. (טובה מח.), והאריאל. מקום מערכה של מוגה שתים עשרה. אל ארבעת רבעיו מלמד שמאמיעטת מודד חברים 1001. כל העודה היהה. כל היקף העודה הגדולה אורך קפייז ובתון אחו היקף געה הציה ללד מערבי והמלר והמוצה במורחו, היכל מאה אורך עם סותל אולם וחללי וכותל היכל וחללי ואמה טרקסין וחלל בית קדשי העודי כותל מערבי וחלל המאל אחריו ועובי כיחל מילון. הכי מיפרשיא במעכה מדוח ולקמן מייפי לה בפרק היולא לו נדף כב:) י"א אמה. היה מקום פטי אחורי צית הכפורת בין כותל המאל עודה (יומא מה).

וגבולה אל שפתה סביב זרת האחד. זרת חלי האמה וכשתמדוד

בובחים פ׳ קדשי קדשים (דף סג. ושם

ד״ה חוץ) דאמרינן התם כל כבשים

להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים אלא הא (4) בתניא גבי עולת העוף יהיה עולה אלא הא ® ידתניא גבי עולת העוף יהיה עולה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית ₪ [מזרחית] ומולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל יו ומוצה את דמה על קיר המובח יואם עשאה לממה מרגליו אפילו אמה אחת כשירה הא קא יהיב יו עליונה למטה משני טפחים אלא חיק האמה כניסה אמה רוחב כניסה גבולה אל שפתה סביב כניסה (0) מזבח כמה הוה ליה שיתין פלגיה דמזבח כמה הוי תלתין מקרנות ועד סובב כמה הוי כ"ד כמה בציר לפלגיה דמזבח ששה וחגן אם עשאה לממה מרגליו אפילו אמה אחת כשרה במאי אוקימתא בכניסה ומי מצית מוקמת לה בכניסה סוהא תנן ימובח היה שלשים ושתים על שלשים ושתים ®עלה אמה וכנם אמה זהו יסוד נמצא שלשים על שלשים שלשים ושני (י) מפחים הוי ותו עלה חמש וכנם אמה זהו סובב נמצא עשרים ושמונה על עשרים ושמונה עשרים ושמונה וארבע מפחים הוי וכי תימא כיון דלא הוי אמה לא חשיב ליה מקום יו קרנות אמה מזה ואמה מזה נמצא עשרים ושש על עשרים ושש עשרין ושבע הוו לא דק מקום הילוך רגלי הכהנים אמה מזה ואמה מזה נמצא עשרים וארבע על עשרים וארבע מקום המערכה עשרים וחמשה הואי וכי תימא הכא נמי לא דק והא כתיב יוהאריאל שתים עשרה אורך בשתים עשרה רוחב רבוע יכול שאינו אלא שתים עשרה על שתים עשרה כשהוא אומר אל ארבעת רבעיו מלמד שבאמצע הוא מודד שתים עשרה אמה לכל רוח ורוח וכי תימא שית מינייהו מעיקרא באמה בת חמשה מייתי להו אם כן רווחא לה עזרה ״דתנן כל העזרה היתה יאורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלשים וחמש ממזרח למערב מאה שמונים ושבע מקום דריםת רגלי ישראל אחת עשרה אמה ומקום דריםת רגלי הכהנים אחת עשרה אמה המזבח שלשים ושתים בין אולם ולמזבח עשרים ושתים אמה ההריכל מאה אמה אחת עשרה אמה אחורי בית

ה' כל ו' אמות התחתונות שמן הארץ ועד הסובב באמה בת ה': גובה המזבח כמה הוי עשר אמות. דילפינן ליה ממזבח הזהב שהיה גבהו פי שנים כארכו אף מזבח החיצון נמי וקרא דכתיב שלש אמות קומתו מסובב עד קרנות קאמר: שית בני חמשה חמשה. מן הארץ ועד הסובב: וארבע. העליונים: בני שיתא שיתא טפח: מזבח כמה טפח הוי גבהו נ"ד מקרנות ועד סובב ד' אמות שהן כ"ו טפחים: ואם עשאה למטה מרגליו. כלומר למטה מן הסובב שהוא עומד על הסובב. אפילו אמה אחת כ) שלה טפח. ואמאי כשרה אלא חיק האמה דהויא של ה' לא חשיב לה בנבהה אלא בכניסה וכן אמה רוחב וגבולה אל שפתה כל הכניסות היו באמה בת ה' אבל כל עשר אמות של גובה המזבח היו של ו' טפחים והוה ליה מזבח גבוה שיחין טפחים. ועד חציו ל' טפח. ומן הסובב ועד החוט

א) נראה דלייל חיק האמה היינו היסוד דעלה אמה וכנס אמה זהו יסוד נמי היה באמת בת הי. בז נראה דלייל אפילו אמה אחת של ה' טפחים: למטה משני טפחים. ואמאי כשרה.

ו) יומא טו: מדות פ"ה מ"א, ם) באלו אני אומר שיהו האמות דמאמלעית האבן מודד והויא זרת לכל בת חמש הס"ד. ל"ה. ע) החרנות הס"ד אח"כ ד"ה זרת האחד שהו רוח דהיינו אמה על אמה. זרת חלי וחיק האמה ואמה רוחב וגבולה אל שפתה אמה: וזה גב המובח. כלומר ובאמה החתד במחתלמים כו' כות דוכם סביב זרת האחד וזה גב המזבח ⁴חיק האמה המחד המתמצעית כיי רוח דורת חלי מהם המחד המתמצעית כיי רוח מל. לייק, י) המל. לייק, י) המל. לייק כי לי בי מח מש הביין כיי בת חמש הס"ד חלייכ ד"ה מחיוק כי' סובב במה בת חמש הס"ד. ל"ק, ל) [במדבר דן, מ) [שמות כון, ל)

זו יהא נמי מובח הוהב: ר' מאיר סבר זה. מזבח הזהב דהויא כלי יהם בחמה בת חמשה יוהם שחר כלים באמה בת ששה יו]: קס"ד מיסוד ועד סוכב. אותה אמה של גובה היסוד ואותן יח] סהאמה שבין יסוד וסובב באמה בת חמש מחיק האמה ים! מן היסוד והיסוד בכלל ועד אמה רוחב דהיינו סובב ב] באמה באתה בת חמש: גובה מובת העולה כמה הוי עשר אמות. כדאמרינן בובחים בפ' קדשי קדשים (דף נט:) בא] על המשכן ועל המזבחל) מה משכן עשר אמות אורך הקרש אף מזכח עשר אמות ומה אני מקיים שלש אמות קומתו משפת סובב עד מקום הקרנות: שית. דמן הרלפה ועד הסובב בני חמשה חמשה כדהאמר: מקרנות ועד סובב. מגובה קרנות ועד סובב הוי ד' אמות של ששה ששה שהם כ"ד טפחים דעלה אמה וכנם אמה זהו יסוד ומן היסוד לסובב חמש הרי שש ומן הסובב ועד מקום הקרנות ג' הרי תשעה והקרן אמה הרי עשרה כדקתני לקמן: כמה בליר. דלא הוי סובב אפלגא דמזבח תלתא טפחים הוי פלגיה דמזבח למטה מן הסובב: חוגרו. למזבח סביב בב]: דמים עליונים למחתונים. חטחת בהמה למעלה מן החוט וחטאת העוף למטה ועולת העוף למעלה בגן וטעמא מפרש בתורת כהנים יו ובמס׳ ובחים ס): מילוי אוחו בית השחיטה ושוחטש הוורידין והדם מקלח למרחוק: למטה מרגליו. מן הסובב: הא קא

מאמצע הקרן זרת סביב עד השפה אישתכח דהוי אתה: וחיק האמה. ידן דהיינו יסוד דעלה אתה וכנס אתה זהו יסוד. ולקמן חומ של סיקרא בו'. משנה היא במסכת מדות (פ"ג מ"א): ולקמן מפרש בהי אמות קאמר אי דגובהה אי דכניסה: גכולה אל חיק האמה בגובהה. מכאן יש לקיים גירסת הספרים מו של שפחה סביב אלו מי הקרנות. זרת מו חלי אמה האחד חיק האמה בגובהה. מכאן יש לקיים גירסת הספרים שון על שפחה סביב אלו טוהקרנום. זרת שון חלי אמה האחד

> שהיו במקדש שלש אמות לאמה חוץ מכבשו של מזבח שהיה שלש ומחלה וחלי טפח ואלבע ושליש אלבע פי בזכרות׳ ומחק שם בקונטרם חלי טפח דאו החשבון מכוון לט׳ אמות של מזבח ולדברי רבותיו שגורסין חלי טפח פי׳ בהונטרם שם דלאותו חשבון לא היה רחש הכבש שוה לרחש המובח חלח נמוך ממנו רביע אמה ולא דק בקונטרס דאינו נמוך אלא חומש אמה חסר משהו והקשה בקונטרס שהרי אמרה תורה לא תעלה במעלות על מובחי ותירך רבי נתן 6 [מדודה] דאמה של יסוד באמה בת ה' כדאסיהנא הכא ולפירוש הקונטרס קשה דנמנא ראש הכבש גבוה מראשו של מזבח ומיהו אין לחוש בזה אי נמי לגירסת הקונטרם אמות של כבש לפי האמות של מזבח וכגירסתו גריס רבינו חננאל בעירובין בפ' חלון (דף עו.):

בה א מיי' פ"ב מהלכות בית הבחירה הל' ה: בש ב מיי' שם הלכה ו: ל ג מיי שם הלכה נ: לא ד מיי׳ פ״ו מהלכות מעה״ק . הלכה כ: לב ה מיי' שם פ"ז הלכה ט: לג ו מיי' פ"ב מהלכות בית הבחירה הל' ה: ד ז מיי שם מ״ה הלכה יד:

תורה אור השלם

ו. וְהָאֲרִיאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֹרֶךְ בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה רֹחב רבוע אל ארבעת רבעיו: יחזקאל מג טז

הגהות הב״ח

(א) גבו' אלא הא דמניא נ"ב זהו ר"ל ל' על ל' ועוד ב' טפחים מכל לד וכן בסמוך גבי כ"ח על כ"ח וארבע טפחים מכל לד וק"ל:

שימה מקובצת

 ל) זה סובב. אמותיו יהא נמי
 בת חמשה טפחים. הרגמיה:
 כ) אלו הקרנות: ג) זה מזבח
 הזהב שלא היה לו יסוד.
 הרגמ״ה: ד) סבר זה הוא: סן אמות הכלים: ון דעתיה: ון ועד אמה רוחב חמשה: **מ**) דרומית מזרחית: **ע**) ומבדיל ומיצה: י] יהיב עליונים: י**6**] תנן המזבח: יכ) מקום הקרנות: ינ) סביב גובהה: יד) האמה ען סכיב גובהה: ידן האמה היינו: פון גבולה אל: עון זרת האמד אלו הקרנת המאמצית האבן: יון ששה הסייד ומה"ד ורבי יהודה סבר כמו זה דהיינו גב המובח שהוא כלי יהי ישן ואותן חמש אמה שבין יסוד לטובב באמה: עון האמה דינונו: עו מרכי באמה: עון האמה דהיינו: **כ**] תיבת באמה נמחק: כה) הדשים אשר על: כבן סביב ייסי תחתונים: **כג**) למעלה לודמים תחתונים: כנן למעלה ינולת בהמה למטה: כון אלא (א"ה שם כתובן רק: כפן דגובה המזבח: כון קרי נמי: כון ששה למטה: כפן ברותב הס"ד למטה: כפן ברותב הס"ד מפחים היו. דא שתי אמות המיד מקום מחיד מקום מחיד מקום מחיד מקום מחיד מקום מחיד מקום מחיד . הקרנות עובי האבן תופס אמה יואר כוב יואבן יוגפ אמוה באורך ואמה ברוחב: כע) שש הס"ד ומה"ד לא דק באותה אמה הואיל ומטפחים אתא: אמה הואיל ומטפחים אתא:
(1) כ"ה הויי (6) הואי דבהא:
(2) על כ"ד ובקרא: (1) על ל"ב
מדרו: (1) על כ"ד המי"ד ומה"ד
אם כן ותיבות הוי בין קרן לקרן
נמדק: (5) חצר ובין אולם ובין היכל ובין קדשי קדשים [היתה כו׳] ותיבות או מקום הדריסה כ"ג נמחק: **(ו**) ההיכל מאה אמה עם האולם והתא ובית קדשי: (ז) אמה אחורי בית: לח] גבולה אל: לטן גובהה:

חיק האמה ל) זה היסוד. אמת היסוד נמי באמה בת ה' היינו יסוד עלה אמה וכנס אמה זהו יסוד: ואמה רוחב זהו הסובב. דתנן עלה חמש וכנס אמה זהו הסובב אותה אמה בת ה': סביב אלו הקרנות. דתנן נמי עלה שלש וכנס אמה אלו מקום